

ÉLETFA Segítő Szolgálat Egyesület
4025 Debrecen, Török Bálint u. 4.
Tel./fax: 52/320-180
E-mail: info@eletfaegyesulet.hu
www.eletfaegyesulet.hu

Szociálpolitikai és Szociológiai
Közhasznú Egyesület

ÚJ SZÉCHENYI TERV

„Az önkéntesség elterjesztése Hajdú-Bihar megyében”

(TÁMOP-5.5.2-09/3)

**HELYZET- ÉS SZÜKSÉGLETFELTÁRÓ KUTATÁS A
KÖZÉPISKOLÁSOK KÖRÉBEN**

Farkas Éva – Nagy Gábor

Nemzeti Fejlesztési Ügynökség
www.ujszechenyiterv.gov.hu
06 40 638 638

MAGYARORSZÁG MEGÚJUL

A projekt az Európai Unió támogatásával, az Európai Szociális Alap társfinanszírozásával valósul meg.

ÉLETFA Segítő Szolgálat Egyesület
4025 Debrecen, Török Bálint u 4.
Tel./fax: 52/320-180
E-mail: info@eletfaegyesulet.hu
www.eletfaegyesulet.hu

Szociálpolitikai és Szociológiai
Közhasznú Egyesület

ÚJ SZÉCHENYI TERV

TARTALOMJEGYZÉK

BEVEZETÉS	4
Módszertani megjegyzések	6
A középiskolás vizsgálat eredményei	8
Alapvető információk	8
Diákok az önkéntességről	9
Önkéntes tapasztalatok	11
Önkéntesség a jövőben	14
Konklúzió	19
1. sz. melléklet	20
2. sz. melléklet	24

Életfa

Nemzeti Fejlesztési Ügynökség
www.ujszechenyiterv.gov.hu
06 40 638 638

MAGYARORSZÁG MEGÚJUL

A projekt az Európai Unió támogatásával, az Európai Szociális Alap társfinanszírozásával valósul meg.

ÉLETFA Segítő Szolgálat Egyesület
4025 Debrecen, Török Bálint u. 4.
Tel./fax: 52/320-180
E-mail: info@eletfaegyesulet.hu
www.eletfaegyesulet.hu

Szociálpolitikai és Szociológiai
Közhasznú Egyesület

ÚJ SZÉCHENYI TERV

Az Életfa Segítő Szolgálat Egyesület, mint pályázó a TÁMOP 5.5.2-09/03-2009-0017 „Az önkéntesség elterjesztése Hajdú-Bihar megyében” pályázat keretein belül megvalósult projektjének zárásához a Szociálpolitikai és Szociológiai Közhasznú Egyesületet bízta meg a projekthez kapcsolódó szükséglet- és helyzetfeltáró elemzés elkészítésére

A helyzetelemzés célja a Debrecenben tanuló, középiskolás korú fiatalok önkéntes tevékenységekhez kapcsolódó attitűdjeinek vizsgálata, a tapasztalataik összegzése, a középiskolások által végzett önkéntes tevékenységek elemzése.

A szükséglet- és helyzetfeltáró kutatás a megyei terepmunka keretében a célcsoport körében végzett kérdőíves felmérésre épül. Az elemzés során a jelenlegi helyzet megismerése, a szükségletek, igények, valamint a meglévő és hiányzó erőforrások objektív elemzése volt a cél.

A kutatás 2011. Szeptember 1. és szeptember 15. között zajlott.

Nemzeti Fejlesztési Ügynökség
www.ujsechenyiterv.gov.hu
06 40 638 638

MAGYARORSZÁG MEGÚJUL

A projekt az Európai Unió támogatásával, az Európai Szociális Alap társfinanszírozásával valósul meg.

ÉLETFA Segítő Szolgálat Egyesület
4025 Debrecen, Török Bálint u. 4.
Tel./fax: 52/320-180
E-mail: info@eletfaegyesulet.hu
www.eletfaegyesulet.hu

Szociálpolitikai és Szociológiai
Közhasznú Egyesület

ÚJ SZÉCHENYI TERV

BEVEZETÉS

2001-ben az önkéntesség nemzetközi évét ünnepeltük, tíz évvel később az Európai Unió az önkéntesség témáját emelte „Európai Évvé”, idén az „Önkéntesség Európai Évét” írjuk.

Az önkéntesség az Európai Unió és ezzel az európai kultúrközösség egyik alapelve, amely nagyban hozzájárul a demokrácia fejlődéséhez. Az ilyen tevékenységek mind az önkéntesnek, mind a közösségeknek és ebből adódóan a társadalom egészének a javára szolgálnak. Az önzetlen segítség ezzel pedig az önkéntes tevékenységek fejlesztik a szociális készségeket és kompetenciákat, a társas környezetben való eligazodást és az együttélést. Segítségükkel elősegíthető a társadalmi szolidaritás megvalósítása, valamint az ilyen aktivitások az egyén számára is sokoldalú tapasztalatot nyújthatnak. Mindemellett kiemelten fontos szerepet tölthet be az önkéntesség intézménye a fiatalok életében, mert a társadalmi integráció és a szocializáció hatékony eszköze.

Magyarországon az önkéntesség intézménye fejlettnak tekinthető, az EU27-ek országai közül azok közé tartozunk, ahol van törvényes definíciója az önkéntes tevékenységeknek és törvény szabályozza az önkéntes tevékenységeket.¹ A kutatások alapján hazánk az önkéntesek számában sem marad alul, 2004-es adatok szerint formális és vagy informális önkéntes tevékenységet a 15 évesnél idősebb populáció 40%-a végez bármilyen önkéntes munkát. Ez azt mutatja, hogy a látszólag a magyar népesség óriási hányada „mozdul meg” a civil életben, így az önkéntesség kérdésének relevanciáját semmi sem kérdőjelezheti meg. Jelen kutatási beszámolóban az önkéntesek és az önkéntes munkavégzés Hajdú-Bihar megyei helyzetét tárjuk fel, egy kérdőíves vizsgálat eredményeivel alátámasztva.

¹ http://www.onkentesség2011.hu/letoltheto/volunteering_in_the_european_union.pdf

ÉLETFÁ Segítő Szolgálat Egyesület
4025 Debrecen, Török Bálint u. 4.
Tel./fax: 52/320-180
E-mail: info@eletfaegyesulet.hu
www.eletfaegyesulet.hu

Szociálpolitikai és Szociológiai
Közhasznú Egyesület

ÚJ SZÉCHENYI TERV

Egyre nagyobb hangsúlyt kap a teljes népességben belül a középiskolás korosztály elérése, az önkéntes tevékenységekbe történő bevonásuk. A fiatalok felelősségre és szolidaritásra nevelésében elengedhetetlen az önzetlen segítség jelentőségének megismertetése, valamint az, hogy ezek a tevékenységek a mindennapjaik szerves részévé váljanak.

Ennek érdekében politikai szándéknyilatkozatban fogalmazták meg az önkéntesség középiskolákban történő kötelező elterjesztését. A 2010-ben készített közoktatási törvénytervezetben az érettségi vizsgára bocsátás feltételeként határozták meg a legalább 60 óra önként választott társadalmi tevékenység elvégzését. Ennek törvénybe iktatása végül azonban nem következett be.

A kezdeményezések a továbbiakban a források teremtését hangsúlyozták. 2011-ben a Nemzeti Erőforrások Minisztériumának oktatási, valamint szociális, család- és ifjúságügyi államtitkársága egy ún. TÁRS-programot² hirdetett meg a hazai középiskolák körében, amelynek célja a fiatalok felelősségvállalását, társadalmi aktivitását és szociális kreativitását fejleszteni. A vártnál nagyobb érdeklődést keltett, 350-nél is több középiskola nyújtotta be a pályázatát országszerte, Hajdú-Bihar megyében 5 nyertes pályázatról számolhatunk be.

Az említett akciók elsősorban a döntéshozók illetve az oktatási intézmények felőli szándéknyilatkozatnak tekinthetők, azonban a fiatalok önkéntességgel kapcsolat attitűdjéről és hozzáállásáról szinte semmit nem mutatnak meg. Ez azért fontos, mert ha a fiatalok értékpreferenciái és szándékai között még nem fedezhetők fel az önkéntességhez kapcsolódó motívumok, akkor hiába a politikai döntések, kevésbé vesznek részt a civil társadalom ilyen kezdeményezéseiben.

² <http://www.wekerle.gov.hu/?kinek=1305&cikkid=638&listabol=1>

Nemzeti Fejlesztési Ügynökség
www.ujszechenyiterv.gov.hu
06 40 638 638

A projekt az Európai Unió támogatásával, az Európai Szociális Alap társfinanszírozásával valósul meg.

ÉLETFA Segítő Szolgálat Egyesület
4025 Debrecen, Török Bálint u. 4.
Tel./fax: 52/320-180
E-mail: info@eletfaegyesulet.hu
www.eletfaegyesulet.hu

Szociálpolitikai és Szociológiai
Közhasznú Egyesület

ÚJ SZÉCHENYI TERV

Kutatásunk ezt a problémát igyekszik orvosolni, arra keressük a választ, hogy milyenek a fiatalok önkéntességgel kapcsolatos attitűdjei, milyen tevékenységekben vennének rész szívesen, illetve milyen információik vannak az önkéntességi lehetőségekről.

Módszertani megjegyzések

A kutatás kezdetén az Életfa Önkéntes Centrummal közösen, azt a célt tűztük ki, hogy Debrecen középiskolás korú fiataljainak önkéntességhez való hozzáállását a rendelkezésre álló eszközök segítségével, a lehető legjobban felmérjük. Ezt az Életfa Egyesület önkéntes közvetítésben szerzett tapasztalatai indokolták, bár egyre nő a bevont középiskolások aránya, mégis nehéz azokat az eszközöket megtalálni, amelyekkel ebben a korban motiválhatóak és érdeklődésük felkelthető az önkéntes tevékenységekkel kapcsolatban.

Tanulmányunk fogalmi készletében követi a korábbi szükségletfeltárásban használt terminológiákat, az önkéntesség fogalmi lehatárolását ezúttal is a válaszadóinkra bíztuk. Így ugyanis nem befolyásoltuk értelmezésüket.

A populáció kijelölése, illetve a minta kiválasztása nehéz problémának bizonyult. Kezdetben Debrecenre vonatkozóan reprezentatív felvételt terveztünk, azonban a város méretei miatt a populáció tagjait és jellemzőit magába foglaló lista készítésére nem volt lehetőségünk, emiatt a reprezentativitást biztosító, kiválasztási valószínűségen alapuló mintavételi módszereket nem alkalmazhattuk. A válaszadók kiválasztásának problémáját egy szakmai szempontból magabiztosan indokolható lépéssel oldottuk meg, kiválasztottunk szakértői mintavétellel két debreceni középiskolát: az egyikben közülük nem folytattak az említett TÁRS-program keretében társadalmi munkát, míg a másik választott iskola nyertes pályázóként önkéntes munkát végzett a TÁRS keretében. Azért volt szükség a két eltérő önkéntességi tapasztalattal rendelkező intézmény bevonására, mert így a már bevont diákok és egy ún. „kontroll” csoport véleményeinek összehasonlítására nyílt lehetőség. Ilyen módon

Életfa

Nemzeti Fejlesztési Ügynökség
www.ujsechenyiterv.gov.hu
06 40 638 638

MAGYARORSZÁG MEGÚJUL

A projekt az Európai Unió támogatásával, az Európai Szociális Alap társfinanszírozásával valósul meg.

ÉLETFÁ Segítő Szolgálat Egyesület

4025 Debrecen, Török Bálint u. 4.

Tel./fax: 52/320-180

E-mail: info@eletfaegyesulet.hu

www.eletfaegyesulet.hu

Szociálpolitikai és Szociológiai
Közhasznú Egyesület

ÚJ SZÉCHENYI TERV

szakmailag rendkívül termékeny megoldással a tartalmi szempontok felülírták a matematikai logikát. Ez azonban azzal jár, hogy nem lehet a teljes debreceni középiskolás népességre vonatkoztatni megállapításainkat, azonban mivel a válaszok többnyire a fiatalok hozzáállását mutatják, így a korosztályi sajátosságokat is figyelembe véve, eredményeink jelentősen hozzájárulhatnak a későbbi fiatalokra irányuló önkéntes programok tartalmának összeállításához. Végül 168 kérdőív lekérdezésére került sor.

Kérdőiveinket³ kérdezőbiztosok segítségével töltötték ki a diákok, ilyen módon önkitöltős kérdőívnek tekinthető. A kérdések az alapvető szocio-demográfiai blokkal kezdődtek, majd az eddigi önkéntes tapasztalatok valamint a jövőbeni szándékok felmérése következett.

³ A kérdőív teljes terjedelemben az 1. sz. mellékletben található.

Nemzeti Fejlesztési Ügynökség
www.ujszechenyiterv.gov.hu
06 40 638 638

MAGYARORSZÁG MEGÚJUL

A projekt az Európai Unió támogatásával, az Európai Szociális Alap társfinanszírozásával valósul meg.

ÉLETFA Segítő Szolgálat Egyesület
4025 Debrecen, Török Bálint u. 4.
Tel./fax: 52/320-180
E-mail: info@eletfaegyesulet.hu
www.eletfaegyesulet.hu

Szociálpolitikai és Szociológiai
Közhasznú Egyesület

ÚJ SZÉCHENYI TERV

A középiskolás vizsgálat eredményei

Alapvető információk

Vizsgálatunkban főként az Életfa Egyesülettel kapcsolatban álló pedagógusok segítségét kértük a minta kijelölésekor, így 10. osztályos diákok alkotják a megkérdezettek körét. Lakóhelyüket tekintve a diákok inkább kisebb településeken élnek, közel 60%-uk községekben vagy kisebb városokban él. Ez azért lehet fontos, mert így nem csak a megyeszékhelyi fiatalok bevonásával kapcsolatok kapunk információkat, hanem a megye környező településeinek fiataljait is elérhetik a kezdeményezések.

Az iskolatípust tekintve a fiatalok jórészt gimnáziumi osztályok diákjai, amely eredmény a mintavételből adódik. Emiatt nem használjuk magyarázó tényezőnek az iskolatípust.

A fiatalok önkéntességgel kapcsolatos attitűdjeit a fentieknél talán jobban befolyásolhatja a szülők iskolai végzettsége. E tekintetben meglehetősen homogén csoportról beszélhetünk, mind az anyák, mind pedig az apák javarészt szakmával és érettségivel rendelkeznek. Emellett az a társadalmi trend is kirajzolódik, miszerint az anyák általában magasabb végzettségűek.

Az alapvető szocio-demográfiai kérdések elsősorban a megkérdezettek társadalmi pozíciójának azonosításához szolgálnak információval, azonban nyilvánvalóan az önkéntesség kérdésköre a vizsgálatunk fókusza.

Nemzeti Fejlesztési Ügynökség
www.ujszechenyiterv.gov.hu
06 40 638 638

MAGYARORSZÁG MEGÚJUL

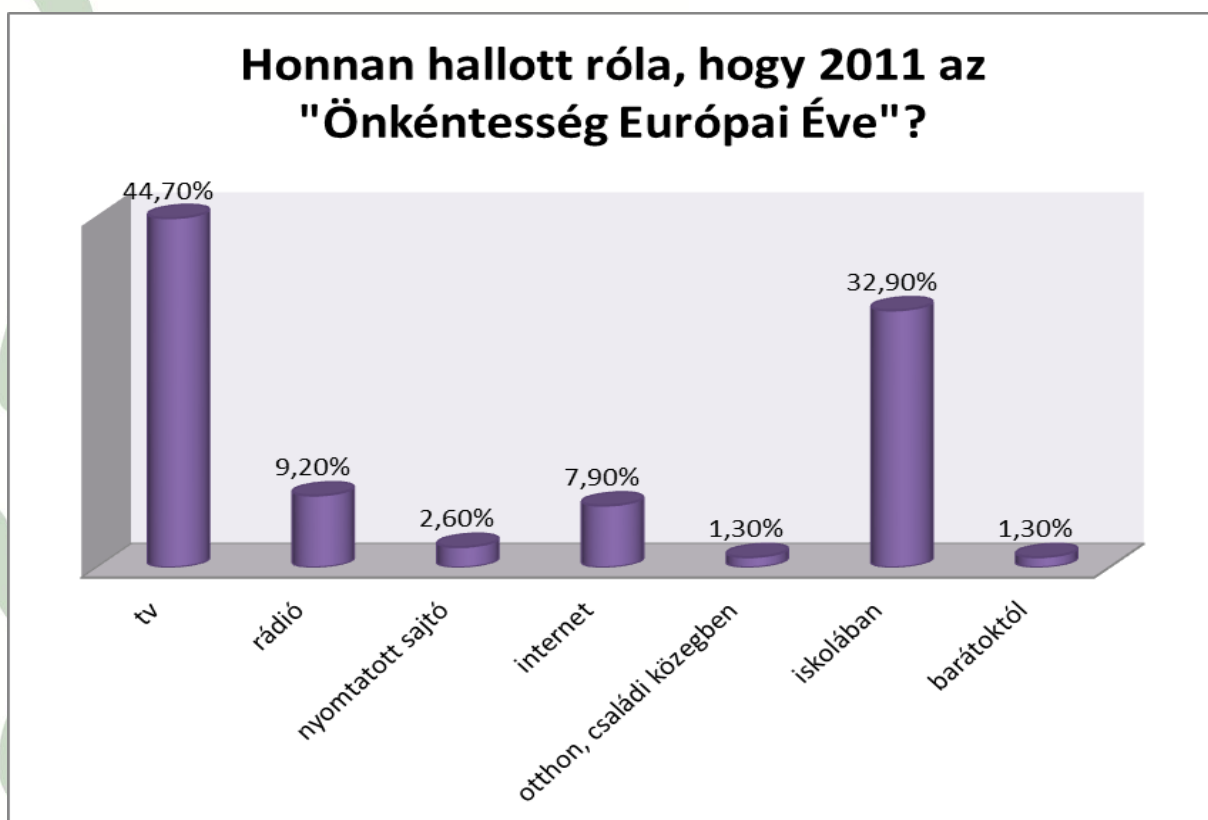
A projekt az Európai Unió támogatásával, az Európai Szociális Alap társfinanszírozásával valósul meg.

Diákok az önkéntességről

A kutatás központi kérdése volt, hogy vajon a fiatalok mennyire tájékozottak az önkéntességet illetően, milyen tevékenységek jutnak eszükbe ennek a kifejezésnek a hallatán, illetve hogy a projekt apropóját is adó „Önkéntesség Éve” mennyire ismert körükben.

A diákok 54%-a válaszolt igennel, tehát több mint a válaszadók fele hallott az európai kezdeményezésről. Közel felük elsősorban a televízióból hallott róla, illetve további harmaduk az iskolában szerezte információit. Az eredményekből úgy tűnik, hogy a családokban illetve a baráti társaságokban a kérdés nem merül fel gyakran.

1. ábra

ÉLETFÁ Segítő Szolgálat Egyesület
4025 Debrecen, Török Bálint u. 4.
Tel./fax: 52/320-180
E-mail: info@eletfaegyesulet.hu
www.eletfaegyesulet.hu

Szociálpolitikai és Szociológiai
Közhasznú Egyesület

ÚJ SZÉCHENYI TERV

Kutatásunkban kíváncsiak voltunk a fiatalok önkéntesség percepciójára, megkérdeztük tőlük, hogy mit jelent önkéntesnek lenni. Nyitott kérdésként leginkább a válaszadók által használt fogalmak, és kifejezések voltak azok, amelyekre kíváncsiak voltunk. Azt akartuk tudni, hogy milyen gondolatokat, érzéseket és aktivitásokat kapcsolnak a fiatalok az önkéntesség fogalmához.

Visszatérő motívumok voltak:

- anyagi ellenszolgáltatás nélkül végzett munka
- közösség segítése
- önzetlen segítségnyújtás
- fiatalok tapasztalatszerzésének lehetősége
- környezet védelmi tevékenységek
- rászorulóknak segítése

Az válaszok elemzése előtt, joggal hittük, hogy a korábban önkéntes tevékenységet végző diákok más értelmet tulajdonítanak az önkéntességnek, mint az e területen tapasztalatlan társaik. Ez a feltételezésünk azonban nem igazolódott, javarészt ugyanazokat a jellemzőket emelték ki.⁴ A legillusztratívabb példája a fiatalok önkéntesség fogalmának a következő válasz:

⁴ A kérdésre adott válaszok teljes listája a 2. sz. mellékletben található.

ÉLETFA Segítő Szolgálat Egyesület
4025 Debrecen, Török Bálint u. 4.
Tel./fax: 52/320-180
E-mail: info@eletfaegyesulet.hu
www.eletfaegyesulet.hu

Szociálpolitikai és Szociológiai
Közhasznú Egyesület

ÚJ SZÉCHENYI TERV

„Önkéntesnek lenni azt jelenti, hogy önzetlenül segítünk másokon, embereken, környezeten, miközben ez jó érzéssel tölt el minket, és közben rengeteg új ismeretre tehetünk szert, jobban megismerhetjük önmagunkat és több élettapasztalatunk is lesz.”

Ezen túl arra is kíváncsiak voltunk, milyen jellegű tevékenységeket tekintenek tipikusan önkéntesen végzett feladatnak a diákok. Elsősorban az érintett, segítendő célcsoport szerint különítették el a fiatalok az egyes aktivitásokat. Kiemelték az idősek, gyermekek, betegek és hajlékatlanok segítségét, valamint a környezetvédelemmel kapcsolatos tevékenységeket, és ehhez kapcsolódóan az állatok gondozását. Fontos megemlíteni, hogy három különböző tevékenység felsorolását kértük a fiataloktól, ezek közül elsőként a rászorultakon való segítséget emelte ki többségük, másodikként a természet- és állatvédelem volt hangsúlyos, míg a harmadik tevékenység esetében meglehetősen nagy volt a szórás, az előbbi két típus kiegészült katasztrófhelyzetek kapcsán kialakult problémák elhárításában valamint egyéb kampány-szerű akciókban való részvétellel. Közös jellemző volt a másokon való segítség és a közösségekben végzett munka.

Önkéntes tapasztalatok

Az önkéntesség keretében végzett feladatok tartalmán túl, kiemelt jelentőségű volt, hogy megtudjuk, a megkérdezetteink mekkora hányada rendelkezik tapasztalattal, hányan végeztek már önkéntesen, különböző társadalmilag hasznos tevékenységet. Annak ellenére, hogy szándékosan olyan iskolában történt a kérdezés, ahol korábban TÁRS-programokat valósítottak meg, mégis mindössze a válaszadó fiatalok nem egészen egy negyede volt már önkéntes.

Életfa

Nemzeti Fejlesztési Ügynökség
www.ujszechenyiterv.gov.hu
06 40 638 638

A projekt az Európai Unió támogatásával, az Európai Szociális Alap társfinanszírozásával valósul meg.

2. ábra

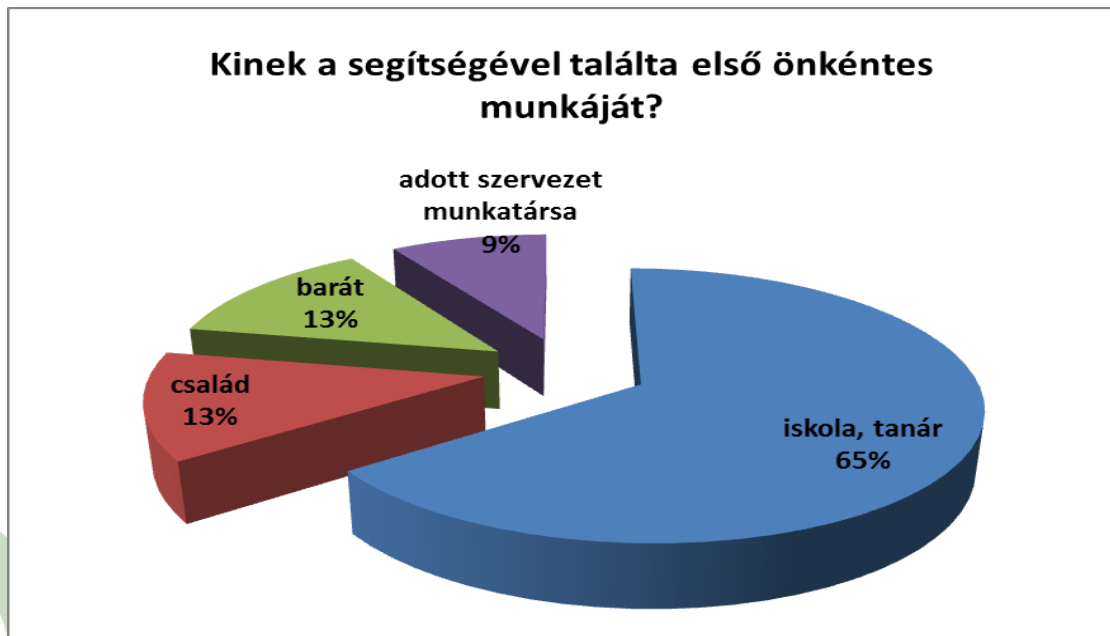

Ennél azonban biztatóbb képet fest, hogy az utóbbi másfél év az az időtáv, amikor a tapasztalt fiatalok először voltak önkéntesek, tehát mintha az utóbbi idők fiatalok bevonását ösztönző programjai sikeresek lennének. Az első önkéntes tapasztalatok megszerzésének színterei általában szociális intézmények vagy alapítványok, de az iskola is fontos szereplője e tekintetben a fiatalok mozgósításának.⁵

Az első önkéntességi lehetőségeikre a tapasztalattal rendelkező diákok közel 2/3-a az iskola segítségével talált rá, de e tekintetben a közvetlen környezet, a család és a barátok is fontos aktorokként jelennek meg. (3. ábra) Emellett arra is kíváncsiak voltunk, hogy a fiatalok közvetlen környezetében találunk-e önkénteseket. A válaszadó fiatalok 55%-a válaszolt igennel erre a kérdésre.

⁵ Meglehetősen nagy válaszhiánnyal kell küzdenünk a konkrétumok feltárása kapcsán, így az egyes témakörökhöz tartozó válaszok grafikonon történő szemléltetése néhány esetben nem kivitelezhető.

3. ábra

Többnyire ismerősök illetve barátok azok, akik önkéntesként tevékenykednek (38-38% mondta, hogy van ilyen ismerőse vagy barátja). Ezen túl több mint harmaduknak van önkéntes osztálytársuk, és közel 20%-ukat tanítják önkéntesként is feladatokat vállaló tanárok. A család e tekintetben némiképp alulmarad, mindössze 10%-uk családjában önkénteskednek a szülők, illetve testvérek.

A diákok leginkább kampányszerűen vagy rövidebb időre vállalnak jellemzően önkéntes munkát, 70%-uk 1 hónapig vagy annál kevesebb ideig volt önkéntes. Ez azért fontos, mert a fiatalok tudatos, rendszeres és állandósult bevonása kulcsfontosságú az adott közösségbe illetve ennek segítségével a civil társadalomba történő integrációra, és az önkéntesség elterjesztésére.

A diákok első önkéntes feladatai rendkívül széles körűek, érintik a társas kapcsolatok fejlesztését, a rászorultak életminőségének javítását célzó programok szervezési feladatait,

ÉLETFÁ Segítő Szolgálat Egyesület
4025 Debrecen, Török Bálint u. 4.
Tel./fax: 52/320-180
E-mail: info@eletfaegyesulet.hu
www.eletfaegyesulet.hu

Szociálpolitikai és Szociológiai
Közhasznú Egyesület

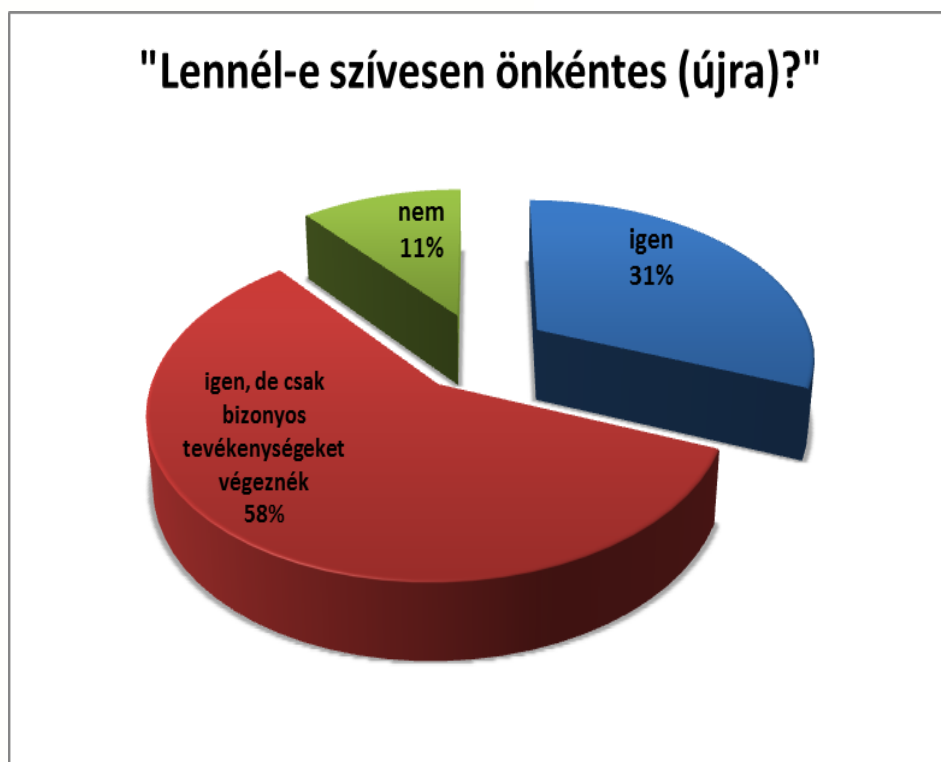
ÚJ SZÉCHENYI TERV

valamint a környezet- és állatvédelemre irányuló kampányokban való részvételt. A különböző tevékenységek belső megoszlása közel hasonlóan tekinthető, a válaszadók közel harmada vett részt az említett önkéntes feladatok elvégzésében.

Önkéntesség a jövőben

Nem csak a múltbéli tapasztalatokat, hanem a jövőbeni szándékokat is szeretnénk fel tárni, arra voltunk kíváncsiak, hogy mekkora potenciál rejlik a diákok majdani aktivizálásában. Azt kérdeztük a középiskolásoktól, hogy vállalnának-e a jövőben önkéntes feladatokat. Rendkívül biztató, hogy a válaszadók közel harmada feltétel nélkül venne részt önkéntes feladatok elvégzésében.

4. ábra

Nemzeti Fejlesztési Ügynökség
www.ujszechenyiterv.gov.hu
06 40 638 638

A projekt az Európai Unió támogatásával, az Európai Szociális Alap társfinanszírozásával valósul meg.

ÉLETFA Segítő Szolgálat Egyesület
4025 Debrecen, Török Bálint u. 4.
Tel./fax: 52/320-180
E-mail: info@eletfaegyesulet.hu
www.eletfaegyesulet.hu

Szociálpolitikai és Szociológiai
Közhasznú Egyesület

ÚJ SZÉCHENYI TERV

További közel 60% csak bizonyos tevékenységeket részesítene előnyben, ezek között szerepelnek különböző adminisztrációs feladatok, állatvédelemmel kapcsolatos tevékenységek, de ugyanakkor rászorultak segítése is. Rendkívül biztató eredmény, hogy csak mindössze 10% körül van azoknak az aránya, akik elutasítják az önkéntességet a megkérdezett fiatalok közül. Akik vállalnának ilyen feladatokat, ők többnyire rövid távon, az iskola elvégzéséig szeretnének önkénteskedni.

A diákok 94%-a hasznosnak tartja az önkéntesség „intézményét”. Nyilvánvalóan nem is igazán ez a kérdés lényeges a jövőbeni önkéntes stratégiák kialakítására vonatkozóan, hanem sokkal inkább az, hogy miben ragadható meg az önkéntesség hasznossága. Felhasználva a megbízóink korábbi tapasztalatait, egy listát állítottunk össze azokból a faktorokból, amelyek kifejezhetik az önkéntesen végzett tevékenységek hasznát.

Ezek közül a fiatalok többet is megjelölhettek, így nagyon sokatmondó, hogy mely tényezőket emelte ki a diákok többsége. Az 5. ábrán szemléltetjük, a különböző válaszlehetőségek előfordulási gyakoriságát.

Életfa

Nemzeti Fejlesztési Ügynökség
www.ujzechenyiterv.gov.hu
06 40 638 638

A projekt az Európai Unió támogatásával, az Európai Szociális Alap társfinanszírozásával valósul meg.

5. ábra

Az önkéntességhez kapcsolódó társadalmi értékek és hasznok a későbbiekben jól használható népszerűsítő eszközök lehetnek. Eredményeink szerint a középiskolás diákok fogékonyak a szociális kapcsolatokra, a szolidaritás és mások segítése fontos szempontként jelenik meg az önkéntesség haszna kapcsán, így a jövőbeni kampányok során ezt bátran lehet majd hangsúlyozni. Emellett az új társas kapcsolatok létrejötte, valamint az ön- és társismeret fejlődése szintén intenzíven kapcsolódik az önkéntesség fogalmához, így ezek is kiemelendők lehetnek az önkéntességet népszerűsítő programok kapcsán.

Emellett a fiatalok kiemelték, hogy munkába állás esetén is „jól jön” az önkéntesség kapcsán szerzett tapasztalat, 32%-uk úgy véli, hogy az önkéntesen végzett feladatok bővítik a tudásukat, illetve további 32% gondolja úgy, hogy az ilyen tevékenységek segítségével akár munkatapasztalatot is szerezhettek.

Az önkéntességhez kapcsolt értékeken túl a konkrét önkéntes tevékenységek is felkelthetik a fiatalok érdeklődését. Megbízónk széleskörű tapasztalatait igénybe véve a legelterjedtebb önkéntes tevékenységeket tipizáltuk, és ezek felsorolásával azt kérdeztük meg a diákoktól, hogy az adott tevékenységet szívesen végeznék-e az önkéntesség keretein belül.

6. ábra

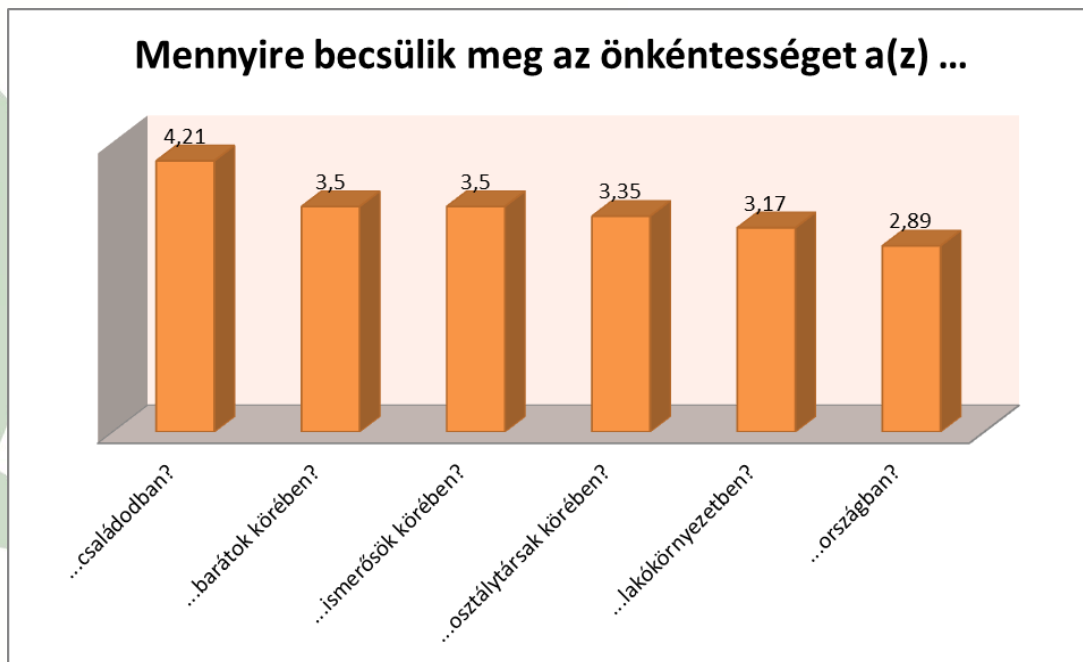

A legnépszerűbb érthető módon a saját hobbihoz kapcsolódó tevékenységek köre, de az állat- és természetvédelem területe, valamint a gyermekprogramok egyaránt népszerűek a diákok körében, szívesen tevékenykednének ilyen területen önkéntesként. Nagyfokú szolidaritásukról tett tanúbizonyságot, hogy a szegények segítése valamint a katasztrófák utáni segítségnyújtás is több mint felét mozdítaná meg a diákoknak, sőt utóbbiak esetén ez az

arány közel 2/3. Ezek az eredmények azt mutatják, hogy elsősorban ezek a témák azok, amelyek kapcsán mobilizálhatóak lennének a fiatalok a társadalmi szerepvállalásra.

A fiatalok önkéntességgel kapcsolatos attitűdjeit nagyban befolyásolja, hogy a környezetükben mennyire elismert, megbecsült az önkéntesség intézménye. 5 fokú skálán kérdeztük a fiatalokat (ahol az 1-es azt jelenti, hogy egyáltalán nem becsülik meg, az 5-ös pedig azt, hogy teljes mértékben megbecsülik), hogy a társadalmi távolság skála egyes szintjein mennyire becsülik meg ezt a fajta önzetlen segítő tevékenységet.

7. ábra

Látható, hogy ahogyan távolodik a személyes szférától a referencia csoport, úgy csökken az önkéntesség megbecsültségének átlaga. A családban szignifikánsan jobban elismerik az önkéntességet, mint mondjuk a kortársak között, de talán az országos átlag alacsonyága a legfigyelemreméltóbb. Talán az önkéntesség promóciós tevékenységében ezt lehetne hangsúlyozni, hogy országos szinten elismert az önkéntesség.

ÉLETFÁ Segítő Szolgálat Egyesület
4025 Debrecen, Török Bálint u. 4.
Tel./fax: 52/320-180
E-mail: info@eletfaegyesulet.hu
www.eletfaegyesulet.hu

Szociálpolitikai és Szociológiai
Közhasznú Egyesület

ÚJ SZÉCHENYI TERV

Konklúzió

Kutatásunkban a középiskolás fiatalok önkéntességgel kapcsolatos attitűdjeinek feltárását tűztük ki célul, vizsgálatunk eredményeképpen rendkívül érdekes eredményeink születtek. Az előzetes várakozásainkkal ellentétben egy aktív, nyitott és megfelelő eszközökkel nagy számban mobilizálható társadalmi csoportról beszélhetünk, akik annak ellenére, hogy még mindössze 16-18 évesek, rendkívül érzékenyek a társadalmi kérdésekre. Amikor az önkéntes tevékenységek célját és célcsoportját kellett meghatározniuk, akkor a rászoruló, a gyermekek és az idősek fontos szerepet kaptak, de ez az a korosztály, amely a környezetvédelem és a természet iránt is rendkívül fogékony. A fiatalok kellően tájékozottak a témában, az utóbbi idők civil mozgósító programjai e tekintetben elérték a céljukat, mégis azt mondhatjuk, hogy ténylegesen csak nagyon kevesen vállaltak/vállalnak önkéntességet. A preferenciák és a majdani tervek tekintetében nincs számottevő különbség az önkéntes tapasztalattal még nem és már rendelkező fiatalok között, ami azt mutatja, hogy a még be nem volt diákok is nyitottak és érdeklődők.

Kutatási eredményeink elsősorban a fiatalok megszólításának eszközeit hangsúlyozzák, legfontosabb mondanivalónk, hogy az önkéntes célok közül a társadalmi szolidaritás hangsúlyozása központi jelentőségű lehet, illetve az, hogy a diákok érezzék, hogy ha önkéntességet vállalnak, akkor társadalmilag elismert feladatokat végeznek el, amelyek közvetlen környezetük és a tágabb közösség is megbecsül.

Az önkéntesség népszerűsítését célzó programok fókuszát a fiatalok által preferált tevékenységek irányába kell a jövőben fordítani, így mivel egyértelmű szándékaik között szerepel az „önkénteskedés”, megfelelő lehetőségek esetén könnyen bevonhatóak az ilyen irányú civil kezdeményezésekbe.

Életfa

Nemzeti Fejlesztési Ügynökség
www.ujszechenyiterv.gov.hu
06 40 638 638

A projekt az Európai Unió támogatásával, az Európai Szociális Alap társfinanszírozásával valósul meg.

ÉLETFÁ Segítő Szolgálat Egyesület
4025 Debrecen, Török Bálint u 4.
Tel./fax: 52/320-180
E-mail: info@eletfaegyesulet.hu
www.eletfaegyesulet.hu

Szociálpolitikai és Szociológiai
Közhasznú Egyesület

ÚJ SZÉCHENYI TERV

1. sz. melléklet

„Az önkéntesség elterjesztése Hajdú-Bihar megyében” TÁMOP 5.5.2-09/3-2009-0017

A1. Iskola neve:

A kutatásban való részvétel, a kérdőív kitöltése önkéntes. A kérdőívben megadott információkat név nélkül, kizárólag kutatási célokra használjuk fel, harmadik személynek nem adjuk át.

D. Demográfia

D1. Neme:

1 – férfi

2 – nő

D2. Születési éve: 19 __

D3. Lakóhelye:

1 – főváros

2 – megyeszékhely

3 – megyei jogú város

4 – város

5 – község

0 – nem tudja 9 – nem válaszol

D4. Hányadik osztályba jár?

D5. Milyen az iskola típusa, amelyben tanul?

1 – 6 osztályos gimnázium

2 – 4 osztályos gimnázium

3 – szakiskola, szakmunkásképző

4 – szakközépiskola

5 – technikum

6 – egyéb:.....

D6. Milyen a szülei legmagasabb iskolai végzettsége?

D6.1 Anya:

1 – befejezett általános iskola, vagy annál alacsonyabb

2 – szakiskola, szakmunkásképző

3 – szakközépiskolai vagy gimnáziumi érettségi

4 – főiskolai vagy egyetemi diploma

5 – PhD fokozat

6 – egyéb:.....

D6.2 Apa:

1 – befejezett általános iskola, vagy

2 – szakiskola, szakmunkásképző

Életfa

Nemzeti Fejlesztési Ügynökség
www.ujszechenyiterv.gov.hu
06 40 638 638

A projekt az Európai Unió támogatásával, az Európai Szociális Alap társfinanszírozásával valósul meg.

ÉLETFÁ Segítő Szolgálat Egyesület

4025 Debrecen, Török Bálint u. 4.

Tel./fax: 52/320-180

E-mail: info@eletfaegyesulet.hu

www.eletfaegyesulet.hu

Szociálpolitikai és Szociológiai
Közhasznú Egyesület

ÚJ SZÉCHENYI TERV

annál alacsonyabb

3 – szakközépiskolai vagy
gimnáziumi érettségi

5 – PhD fokozat

4 – főiskolai vagy egyetemi diploma

6 – egyéb:.....

B. Önkéntesség

B1. Hallottál-e már arról, hogy 2011-es év az „Önkéntesség Európai Éve”?

1 – igen

2 – nem

B2. Ha igen, honnan hallottál erről? (Több válasz is lehetséges!)

1 – televízió

2 – rádió

3 – nyomtatott sajtó

4 – internet

5 – otthon, családi körben

6 – iskolában

7 – barátoktól

8 – civil szervezettől

9 – egyéb:.....

B3. Szerinted mit jelent önkéntesnek lenni?

.....

B4. Sorolj fel 3 tipikus önkéntes tevékenységet!

.....

.....

.....

B5. Voltál-e már önkéntes?

1 – igen

2 – nem (ugrás a B9.-re)

B6. Ha igen, mikor volt az első önkéntes munkád?

_____ évben

B7. Hol voltál önkéntes elsőnek? (Szervezet?)

B8. Az első önkéntes munkádat hogyan találtad, ki segített?

1 – iskola, tanár

2 – család

3 – barát

4 – ismerős

5 – média

6 – az adott szervezet munkatársa

9 – egyéb:.....

B 9. Mennyi ideig voltál önkéntes?

Életfa

Nemzeti Fejlesztési Ügynökség
www.ujszechenyiterv.gov.hu
06 40 638 638

A projekt az Európai Unió támogatásával, az Európai Szociális Alap társfinanszírozásával valósul meg.

ÉLETFÁ Segítő Szolgálat Egyesület

4025 Debrecen, Török Bálint u 4.

Tel./fax: 52/320-180

E-mail: info@eletfaegyesulet.hu

www.eletfaegyesulet.hu

Szociálpolitikai és Szociológiai
Közhasznú Egyesület

ÚJ SZÉCHENYI TERV

B10. Mi volt a feladatod, mint önkéntes?

.....
.....

B11. Lennél-e szívesen önkéntes (újra, ha már voltál)?

- 1 – igen 2 – igen, de csak bizonyos munkára
3 – nem

B12. Jó dolognak tartod-e az önkéntességet?

- 1 – igen 2 – nem (ugrás B12-re)

B13. Miért? (több válasz is lehetséges!)

- 1 – érdekes időtöltés
2 – hasznos a számomra
3 – jó érzés segíteni másoknak
4 – jó a közösség
5 – új ismeretségek, barátok szülehetnek
6 – megbecsülik a munkámat
7 – erkölcsi kötelesség
8 – sokat tanulok magamról, másokról ez idő alatt
9 – egyéb, éspedig:

B14. Milyen munkát, tevékenységtypust végeznél szívesen, mint önkéntes?

(Több válasz lehetséges!) (1 – igen 2 – nem)

1. Gyermekkel való foglalkozás, gyermekfelügyelet	1	2
2. Beteg emberekkel való foglalkozás	1	2
3. Idősekkel való foglalkozás	1	2
Szegények segítése	1	2
Állatokkal való foglalkozás, segítségnyújtás	1	2
Állatmentés	1	2
Természetvédelem	1	2
Katasztrófák utáni segítségnyújtás	1	2
Adminisztrációs munka	1	2
Fordítás	1	2
Oktatás	1	2
Sporttal kapcsolatos tevékenységek	1	2
Hobbival kapcsolatos tevékenységek	1	2
Kultúrával kapcsolatos tevékenységek	1	2
Külföldi önkéntes munka vállalása	1	2
Egyéb:.....	1	2

Életfa

Nemzeti Fejlesztési Ügynökség
www.ujszechenyiterv.gov.hu
06 40 638 638

A projekt az Európai Unió támogatásával, az Európai Szociális Alap társfinanszírozásával valósul meg.

ÉLETFÁ Segítő Szolgálat Egyesület

4025 Debrecen, Török Bálint u 4.

Tel./fax: 52/320-180

E-mail: info@eletfaegyesulet.hu

www.eletfaegyesulet.hu

Szociálpolitikai és Szociológiai
Közhasznú Egyesület

ÚJ SZÉCHENYI TERV

B15. Ismerőseid körében vannak-e olyanok, akik önkéntességet vállalnak/vállaltak már?

1 – igen 2 – nem

B16Ha igen, kik?

	igen	nem
szülő	1	2
testvér	1	2
rokon	1	2
ismerős	1	2
barát	1	2
osztálytárs	1	2
tanár	1	2
egyéb:.....	1	2

B17. Mennyire becsülik meg az önkéntes munkát szerinted 1-től 5-ig tartó skálán a?

1 – egyáltalán nem 2 3 4 5 – teljes
mértékben

...Családodban?	1	2	3	4	5
...Barátaid körében?	1	2	3	4	5
...Ismerőseid körében?	1	2	3	4	5
...Osztálytársaid körében?	1	2	3	4	5
...Lakókörnyezetekben?	1	2	3	4	5
...Az országban?	1	2	3	4	5

B18. Milyen gyakran végzel önkéntes munkát?

1 – nem végzek 2 – naponta 3 – hetente
4 – havonta 5 – alkalmakhoz / programokhoz igazodik

B19. Mit gondolsz, meddig fogsz önkénteskedni?

1 – rövid távon tervezem 2 – jelenlegi iskola befejezéséig
3 – munkába állásig 4 – családalapításig
5 – mindig fogok valamilyen önkéntes munkát végezni
6 – nem önkénteskedem

B20. Szerinted az önkéntes munka/tevékenység növeli a fiatalok munkába állási esélyeit?

1 – bővíti a tudást
2 – új kapcsolatokra tehet szert
3 – foglalkozásokat lehet megismerni
4 – munkatapasztalatot lehet szerezni
5 – segít a pályaválasztásban

Köszönjük a válaszadás!

Életfa

Nemzeti Fejlesztési Ügynökség
www.ujszechenyiterv.gov.hu
06 40 638 638

A projekt az Európai Unió támogatásával, az Európai Szociális Alap társfinanszírozásával valósul meg.

ÉLETFÁ Segítő Szolgálat Egyesület
4025 Debrecen, Török Bálint u 4.
Tel./fax: 52/320-180
E-mail: info@eletfaegyesulet.hu
www.eletfaegyesulet.hu

Szociálpolitikai és Szociológiai
Közhasznú Egyesület

ÚJ SZÉCHENYI TERV

2. sz. melléklet

"Különböző ""segédmunkák"" elvégzése"

"Önkéntesen, kérés nélkül ""közhasznú munkát"" végezni."

"Saját jószándékból díjmentesen ""dolgozni"""

A segítségért nem fogadunk el semmiféle anyagi támogatást.

A társadalom érdekeit szolgálni, juttatások nélkül.

Áldozatot hozni, közösség javát szolgálni.

Állatmenhelyen vagy egyéb területen önként pénz nélkül segíteni/dolgozni.

Amit magadtól csinálsz, nem kapsz érte pénzt.

Az ember önszántából vállalt segítő munka.

Az hogy segítünk az embereken, feladatokat csinálunk meg.

Azt jelenti , hogy önzetlenül segítünk másokon.

Azt jelenti, hogy jó érzés segíteni, megbecsülnek.

Azt jelenti, hogy megtanuljuk önállósodni és tudjuk, hogy milyen dolgozni.

Azt jelenti, hogy segítünk annak akinek és ahol csak tudunk, és nem várunk el érte jutalmat.

Azt, hogy magunktól végzünk el olyan dolgokat, amivel másoknak segíthetünk, pusztán jóakarattal, és nem kapunk érte fizetséget.

Azt, hogy nem várok érte semmit cserébe.

Azt, hogy segítsünk másokon, ha megtehetjük

én segítek ingyen fizetség nélkül jóindulattal, önzetlenségből

felajánlás, nem kapunk érte semmi (fizetést)

Feltétlen elhivatottságot és segítőkészséget, mindegy milyen dologról van szó.

Fiatalkorban megtapasztalni, hogy milyen dolgozni.

Fizetés nélkül segíteni másoknak.

Fizetés nélkül segíteni másokon

Fizetés nélküli munka ami az emberiség javára válik.

Fizetés nélküli munka. Segíteni a rászorulókon.

Fizetség nélkül végezni valamilyen munkát.

Fizetség nélkül segíteni.

Ha van időnk akkor ingyen (fizetést nem várunk) segíteni különböző helyeken, embereken.

Hát hogy segítünk valamiben anélkül, hogy pénzt kapnánk érte.

Hogy olyan dolgot teszünk meg ami másoknak segítség de nem várunk tőle viszont semmit.

Hogy segítünk a környezetet szebbé és jobbá tenni.

Hogy szívesen segítünk másokon, úgy hogy nem várunk el cserébe semmit.

Ingyen elvégezni olyan munkákat, amelyek nagy segítséget jelentenek valakinek, vagy valakiknek.

Életfa

Nemzeti Fejlesztési Ügynökség
www.ujszechenyiterv.gov.hu
06 40 638 638

A projekt az Európai Unió támogatásával, az Európai Szociális Alap társfinanszírozásával valósul meg.

ÉLETFA Segítő Szolgálat Egyesület

4025 Debrecen, Török Bálint u 4.

Tel./fax: 52/320-180

E-mail: info@eletfaegyesulet.hu

www.eletfaegyesulet.hu

Szociálpolitikai és Szociológiai
Közhasznú Egyesület

SZÉCHENYI TERV

Ingyen, szorgalomból segíteni a környezetemnek.

Ingyenes munka

Jó dolog mert segíthetünk a rászorulóknak.

Közmunka végzése, más emberek (betegek, szegények) segítése, amiért az ember nem vár el fizetséget.

Magamtól csinálni valamilyen munkát.

Magunktól, szívesen segíteni másokon.

Mások problémáit a sajátunknál előrébb helyezni, és önzetlenül segíteni azokon.

Másoknak segíteni úgy, hogy nem kérünk semmit érte.

Másoknak segítség, a saját élvezeteinket háttérbe szorítva.

másokon önzetlenül segíteni

Másokon segíteni, önzetlenül.

Megcsinálunk munkákat önszántunkból, jutalom kérése nélkül.

Minden anyagi vonzat nélkül segíteni az embereken.

nagy felelősség, másokon segíteni

Nem a pénzért dolgozunk, hanem hogy segíthessünk.

Olyan dolgot végezni, amiből anyagi hasznom nem származik, csak mások segítségére végzek munkát.

Olyan foglalkozás amivel bővíted a tudásodat

Olyan munka, amelyet nem kell kifizetni, és saját erkölcsünk miatt végezzük.

Olyan munka, melynek során a környezetünket segítjük, a környezetünkben élőkön segítünk és nem feltétlen kapunk érte pénzt.

Olyan munkát elvállalni amellyel segíték másokon és nem várok érte fizetséget

Olyan személy, aki segít a rászorulóknak és emellett példamutató viselkedésével, tetteivel kiemelkedik a többi ember közül.

Önkaratból dolgozni, segíteni másoknak.

Önként kimenni arra a helyre segíteni ahol szükség van rá, ellenszolgáltatás nélkül.

Önként segíteni a rászorulókon, közmunkát végezni saját akaratból.

Önként segítünk olyan embereken akik rászorulnak.

Önként vállalkozhatunk rá és nem jár érte fizetés.

Önként, önzetlenül, fizetség nélkül segíteni másokon, akik rászorulnak.

Önkéntesen segíteni a munkák elvégzésére.

Önkéntesen segítünk másoknak.

Önkéntesnek lenni az önzetlen, lelkiismeretes segítségnyújtás.

Önkéntesnek lenni azt jelenti, hogy önzetlenül segítünk másokon, embereken, környezeten, miközben ez jó érzéssel tölt el minket, és közben rengeteg új ismeretre tehetünk szert, jobban megismerhetjük önmagunkat és több élettapasztalatunk is lesz.

Életfa

Nemzeti Fejlesztési Ügynökség
www.ujszechenyiterv.gov.hu
06 40 638 638

A projekt az Európai Unió támogatásával, az Európai Szociális Alap társfinanszírozásával valósul meg.

ÉLETFÁ Segítő Szolgálat Egyesület

4025 Debrecen, Török Bálint u. 4.

Tel./fax: 52/320-180

E-mail: info@eletfaegyesulet.hu

www.eletfaegyesulet.hu

Szociálpolitikai és Szociológiai
Közhasznú Egyesület

SZÉCHENYI TERV

- Önzetlenül, önszántunkból segédkezni másoknak.
- Önzetlenül munkát végezni.
- Önzetlenül segíteni más embereken.
- Önzetlenül segíteni.
- Részemről azt, hogy önként vállalkozok valami elvégzésére.
- Saját akaratomból segíteni másokon.
- Saját akaratomból segíteni/dolgozni
- Saját akaratunkból segítünk másoknak.
- Saját önszántunkból segítünk a környezetnek/rászorult embereknek.
- Segítek amit kell
- segíteni a rászoruló embereknek
- Segíteni a rászoruló embereknek, támogatni az embereket a bajban
- Segíteni a rászoruló embereknek. Szébbé tenni a környezetünket.
- segíteni a rászorulókon
- Segíteni azoknak akik rászorulnak, a környezetünket tisztán tartani. A Föld jövőjét óvni.
- Segíteni azokon akik segítségre szorulnak
- Segíteni beteg embereken, állatokat menteni.
- Segíteni másoknak
- Segíteni másoknak és a saját környezetemnek, hogy jobb legyen.
- Segíteni másoknak nem pénzért, hanem jóindulatból
- Segíteni másoknak térítésmentesen
- Segíteni másoknak vagy a környezeten javítani
- Segíteni másoknak, a rászorulóknak.
- Segíteni másoknak, valamit önszántunkból csinálunk, bármiféle munkát.
- segíteni másokon
- Segíteni másokon anélkül, hogy kapnánk érte fizetést.
- Segíteni másokon fizetség nélkül. Kisebb egyszerűbb munka végzése, mely segít az embereken.
- Segíteni másokon önként
- Segíteni másokon önzetlenül
- Segíteni másokon, azokon akik rászorulnak.
- Segíteni másokon, illetve másoknak.
- Segíteni másokon, úgy hogy nem vár érte semmit sem az ember.
- Segíteni másokon.
- Segíteni másokon. A környezetért tenni valamit.
- Segíteni másokon. Felajánlani másoknak a segítséget.

Életfa

Nemzeti Fejlesztési Ügynökség
www.ujszechenyiterv.gov.hu
06 40 638 638

A projekt az Európai Unió támogatásával, az Európai Szociális Alap társfinanszírozásával valósul meg.

ÉLETFA Segítő Szolgálat Egyesület

4025 Debrecen, Török Bálint u. 4.

Tel./fax: 52/320-180

E-mail: info@eletfaegyesulet.hu

www.eletfaegyesulet.hu

Szociálpolitikai és Szociológiai
Közhasznú Egyesület

ÚJ SZÉCHENYI TERV

Segíteni másokon/másoknak.

Segíteni olyan helyen, ahol tényleg szükség van rá

Segíteni, és cserébe nem kérni semmi. Szívesen segíteni.

Segítség másokon, önként, külső befolyás nélkül.

Segítséget nyújtani a rászorulóknak.

Segítséget nyújtani másoknak, amiért nem kérünk cserébe semmit.

Segítséget nyújtani önként, saját akaratomból, másnak, mert a szívem azt mondja.

Segítünk az embereken és különböző dolgokat vállalunk el.

Segítünk másoknak saját akaratunkból.

Semmilyen olyan célból, melyért pénzt várnék. Vagyis ingyen, szabad akaratunkból történő segítségnyújtás.

Szabadidőmet önkéntességre fordítani.

Szerintem ez egy nagy felelőséggel járó feladat amihez egy teljes ember kell.

Szerintem jó dolog segíteni másoknak. Számomra ez teljesen a segítségről szól.

Szerintem másoknak segíteni akik rászorulnak.

Úgy elvégezni egy munkát, hogy cserébe semmit nem várok el.

Úgy segíteni másoknak, hogy nem kérünk érte semmit és szívesen tesszük azt.

Úgy segíteni valakinek vagy valamiben, hogy cserébe nem várunk semmit.

Életfa

Nemzeti Fejlesztési Ügynökség
www.ujsechenyiterv.gov.hu
06 40 638 638

A projekt az Európai Unió támogatásával, az Európai Szociális Alap társfinanszírozásával valósul meg.